

Список літератури

1. О мерах по дальнейшему обеспечению продовольственной безопасности страны: Указ Президента Республики Узбекистан от 16 января 2018 г. за № УП-5303. г. Ташкент.
2. Витковский В.Л. Плодовые растения мира. Санкт-Петербург: Лань, 2003.
3. Шукурова М.Е., Мукумов И.У. Биологические особенности роста и вегетативного размножения мушмулы японской в условиях закрытого грунта. *Вестник науки*. Тольятти, 2022. № 1(46). Т. 5. С. 198-203.

УДК 635.64/.36

Хромова А. В., аспірант*, **Романов О. В.**, канд. с.-г. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет
e-mail: alinarozok33@gmail.com

ВПЛИВ СТРОКІВ САДІННЯ НА КОНВЕЄРНЕ НАДХОДЖЕННЯ ПРОДУКЦІЇ КАПУСТИ БРОКОЛІ

У сучасних умовах розвитку ринкових відносин зростає необхідність збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, у тому числі і овочевої продукції за рахунок удосконалення та впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, які передбачають мінімальні затрати енергетичних і трудових ресурсів при максимальному виході продукції за одиницю часу і на одиницю площі. Отже, інтенсивні енерго- і ресурсозберігаючі технології є основою вирощування овочевих культур.

Капуста броколі відноситься до малопоширених в Україні овочевих рослин. На сьогоднішній день капуста броколі займає незначні площі серед посівів овочевих рослин (1,4 тис. га), проте в останні роки і намітилася тенденція до їх збільшення [1]. Причиною відсутності броколі в промислових посівах є обмежені знання про цю культуру, недостатня кількість високоврожайних сортів і гібридів та науково-обґрунтованих рекомендацій з технологій вирощування в різних ґрунтово-кліматичних зонах. Стабільне виробництво капусти броколі в Україні можливе лише за умови вдосконалення елементів технології її вирощування, а також впровадження енергозберігаючих технологій з метою отримання екологічно безпечної продукції високої якості.

Продукція броколі придатна для промислової переробки та виготовлення заморожених напівфабрикатів, що підвищує попит на цю капусту як на свіжому ринку, так і з боку переробників. Надходження свіжої продукції капусти броколі в Україні має сезонний характер. Для збільшення періоду надходження товарної продукції капусти броколі важливим є впровадження в технологію конвеєрного вирощування. Одним з важливих факторів збільшення обсягів виробництва броколі в Україні є встановлення оптимальних строків садіння для отримання

* Науковий керівник – Романов О. В., канд. с.-г. наук, доц.

високих врожаїв якісної продукції для тривалого періоду надходження свіжої продукції на ринок.

З огляду на це, одним із завдань наших досліджень було вивчити вплив строків садіння на конвеєрне надходження капусти броколі в умовах Лівобережного Лісостепу України.

Дослідження проводили на дослідному полі кафедри плодоовочівництва і зберігання продукції рослинництва ДБТУ, яке знаходиться у східній частині Лівобережного Лісостепу України на території Харківського району. Рельєф місцевості, де проводилися дослідження, характеризується як рівнинно-хвилястий. Ґрунт дослідного поля – чорнозем типовий важкосуглинковий на лесовидних суглинках. За даними метеостанції ХНАУ ім. В. В. Докучаєва [2], клімат району, де розташоване дослідне поле, є помірно-континентальним з нестійким зволоженням і температурою повітря.

Полеві досліді проводили згідно загальноприйнятих методик: за Б. А. Доспеховим, В. Ф. Мойсейченком, В. Ф. Беліком, Г. Л. Бондаренком, А. О. Рожковим. Підготовку ґрунту під капусту та догляд за рослинами здійснювали згідно із загальноприйнятими рекомендаціями.

Для забезпечення конвеєра обрали гібрид Агассі F1. Спосіб вирощування розсадний. Розсаду висаджували в чотири строки з інтервалом 10 днів, починаючи з другої декади травня. Висаджували розсаду з трьома - чотирма справжніми листками у віці 25-30 діб. Схема розміщення рослин – (40+100)х35 см. Густота рослин – 40,8 тис. шт./га. Дослід однофакторний. Повторність у досліді триразова. Площа облікової ділянки 20 м². Розміщення варіантів систематичне.

Відповідно до методик в овочівництві, проводили фенологічні спостереження і біометричні вимірювання. Збирання врожаю проводили у фазу технічної стиглості головок капусти броколі. При сортуванні продукції на товарну і нетоварну частини, керувалися вимогами діючого стандарту – «Капуста броколі свіжа: технічні умови» – ДСТУ 8147–2015 [3]. Під час обліку урожаю на кожній окремій ділянці визначали такі показники якості продукції: масу центральної головки, діаметр центральної головки, загальну масу бокових головок.

Дослідженнями встановлено, що при висаджуванні розсади з інтервалом в 10 діб, всі варіанти досліді забезпечили достатній рівень якості продукції. При цьому більшу урожайність товарних головок отримали при першому та четвертому висаджуванні розсади, відповідно 15,1 і 11,2 т/га (табл. 1).

Таблиця 1 – Якісні показники врожаю капусти броколі залежно від строків садіння при конвеєрному вирощуванні, 2021 р.

Строки садіння	Маса центральної головки, г	Діаметр центральної головки, см	Загальна маса бокових головок, г	Урожайність, т/га	Частка центральних головок від загального урожаю, %
1 висадка	245,2	11,9	125,2	15,1	66,2
2 висадка (через 10 діб після першої)	131,1	10,4	98,7	9,4	57,0
3 висадка (через 20 діб після першої)	103,6	9,8	90,6	7,9	53,3

4 висадка (через 30 діб після першої)	124,7	10,8	148,8	11,2	45,6
---	-------	------	-------	------	------

Проте кожен варіант дослідів відрізнявся за структурою урожаю. Так більшу масу центральної головки 245,2 г, що становила 66,2% від загального урожаю, і більший діаметр центральної головки отримали при першому строці садіння розсади.

Для більш рівномірного забезпечення населення свіжою продукцією капусти броколі та збільшення періоду надходження свіжої продукції на ринок важливе значення має конвеєрне виробництво. Строки садіння розсади з інтервалом в 10 діб є оптимальними для забезпечення конвеєрного надходження свіжої продукції високої якості та оптимізації всіх технологічних процесів вирощування. При цьому більші показники урожайності отримали при першому та четвертому строках висаджування розсади у відкритий ґрунт.

Список літератури

1. Державна служба статистики в Україні. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Образцова З. Г. Еколого-кліматичні особливості дослідного поля ХДАУ. *Вісник ХДАУ. Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство*. 2001. № 1. С. 96-104.
3. Капуста броколі свіжа: Технічні умови – ДСТУ 8147–2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2017. 10 с.

УДК 633.533:631.52

Цвірінко А. В., здобувач вищої освіти*
Державний біотехнологічний університет
e-mail: tsvirinko.anastasia@gmail.com

РІВНІ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ВРОЖАЙНОСТІ НОВИХ СОРТОЗРАЗКІВ КОНОПЕЛЬ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Однією з галузей сільського господарства в Україні, яка найбільше відповідає вимогам ведення біологічного землеробства, є коноплярство. В цьому питанні важливу роль відіграють біологічні властивості культури, а саме, те що вони майже не потребують хімічного захисту від шкідників і хвороб. Для нашої країни коноплярство завжди було однією із пріоритетних галузей. В останні роки значно розширюється сфера застосування сировини із конопель. Окрім традиційної переробки волокна в легкій промисловості, стебло стало унікальною сировиною для меблевого виробництва, виготовлення будівельних і композитивних матеріалів, виробництвом етанолу, біопалива, целюлози і багатьох інших продуктів. Насіння конопель переробляється для виготовлення лікарських, парфумерних, косметичних препаратів, високоякісної харчової і технічної олії, використовується в якості добавок до багатьох харчових

* Науковий керівник – Рожков Р. В., канд. біол. наук, доц.